

בא וראה, כתוב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מהי תועבת מצרים? וכי על ששונאים אותו כתוב תועבת מצרים? אלא יראתם של המצרים והאלוה שלהם נקרא תועבת מצרים, כמו שכתוב (דברים יח) כתועבת הגוים, יראתם של שאר האמות.

בא וראה חכמתו של יוסף, שכתוב (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים, ומלמד אותם לומר, אנשי מקנה היו עבדיך. וכי יוסף שהיה מלך שהיה שולט על כל הארץ, ואב למלכות, עשה כך, ועשה לאחיו שישנאו אותם ולא יחשיבו אותם (שיעשו מהם רועי צאן)?! אלא ודאי תועבת מצרים, יראה ואלוה שלהם נקרא כך, ועל זה כתוב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים.

אמר יוסף, כל מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, ואותה ארץ הפרישו ליראתם, לרעות וללכת בכל תענוגות העולם. וכל המצרים החשיבו לאלה שרועים ליראתם, פיראתם. אעשה לאחי שירשו אותה ארץ, וישתחוו להם המצרים, ויחשיבו אותם כמו שראוי. וזהו שכתוב (בראשית מז) כי תועבת מצרים כל רעה צאן. מחשיבים אותם פיראתם.

אמר רבי יוסי, והרי למדנו, כמו שנפרע הקדוש ברוך הוא מאלו שעובדים לעבודה זרה - כך נפרע מעבודה זרה ממש, וכי יוסף עשה לאחיו עבודה זרה?! אמר לו, לא עשה יוסף לאחיו עבודה זרה, אלא עשה להם שישלטו על העבודה זרה שלהם, ולכפות העבודה זרה שלהם תחת ידיהם ולרדותם במקל. אמר יוסף, אם ישלטו אחי על העבודה זרה

כך פלחין לאימרא. תא חזי, כתיב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מאי תועבת מצרים. וכי על דשנאין ליה, כתיב תועבת מצרים. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דילהון, אקרי תועבת מצרים. כמה דכתיב, (דברים יח) כתועבת הגוים, דחלא דשאר עמין.

תא חזי חכמתא דיוסף, דכתיב, (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים, ואוליף לון למימר, אנשי מקנה היו עבדיך. וכי מלכא דההו שליט על כל ארעא, ואבא למלכא, עביד פדא, ועביד לאחוי דישנאון (דף רנ"א ע"א) להון, ולא יחשבוין להון. (למעבד להון רועי צאן) אלא ודאי תועבת מצרים, דחלא ואלהא דילהון אקרי הכי, ועל דא כתיב, (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים.

אמר יוסף, כל (בראשית מז) מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, והיא ארעא אפרישו לדחלא דלהון, לרעיא ולמיהה בכל ענוגין דעלמא. וכל מצראי חשיבו לאינון דרעאן לדחליהון, בדחליהון. אעביד לאחי דירתון ההיא ארעא, ויסגדון לון מצראי, ויחשבוין לון פדקא יאות. והיינו דכתיב, (בראשית מז) כי תועבת מצרים כל רעה צאן, מחשבוין לון בדחליהון.

אמר רבי יוסי, והא תנינן כמה דאתפרע קדשא בריה הוא מאינון דפלחי לעבודה זרה, הכי אתפרע מעבודה זרה ממש, וכי יוסף עביד לאחוי עבודה זרה. אמר ליה, לא עביד יוסף לאחוי עבודה זרה, אלא עביד לון לשלטאה על עבודה זרה דילהון, ולאכפיא עבודה זרה דילהון תחות ידיהו, ולרדאה לון במקל. אמר יוסף, אי ישלטון אחי על עבודה זרה דילהון, כל שפן דישלטון על גרמייהו,

שְׁלֵהם, כֹּל שֶׁכֵּן שִׁישְׁלֵטוּ עַל עֲצָמָם, וּמִשּׁוּם זֶה הוֹשִׁיב אוֹתָם בְּמִיטַב הָאָרֶץ וְהִשְׁלִיט אוֹתָם עַל כָּל הָאָרֶץ.

וְעַל זֶה שֶׁהוּא פָּסַח - מִדּוּעַ? אֲלֵא יִרְאֶתֶם שֶׁל הַמְּצָרִים וְאֵלּוּ שְׁלֵהם הִיָּה הַשָּׂה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִבְּעֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ קָחוּ אֶת יִרְאֶתֶם שֶׁל הַמְּצָרִים, וְתַפְּשׂוּ אוֹתוֹ, וְיִהְיֶה קָשׁוֹר וְתַפּוּס בַּתְּפִיסָה שְׁלֵכֶם יוֹם אֶחָד וּשְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה, וּבַיּוֹם הַרְבִּיעִי הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ לְדִין וְהֶאֱסָפוּ עָלָיו.

וּבִשְׁעָה שֶׁהַמְּצָרִים הָיוּ שׁוֹמְעִים קוֹל יִרְאֶתֶם שֶׁתַּפּוּס בַּתְּפִיסָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְאִינֶם יְכוֹלִים לְהִצִּיל אוֹתוֹ, הָיוּ בּוֹכִים, וְהָיָה קָשָׁה עָלֵיהֶם כִּאֲלוֹ אֶת עֲצָמָם קָשְׁרוּ לְהַרְגָּה. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יִהְיֶה תַּפּוּס בְּרִשׁוּתְכֶם יוֹם אֶחָד יוֹם - אַרְבָּעָה יָמִים, כְּדִי שִׁירְאוּ אוֹתוֹ תַּפּוּס, וּבַיּוֹם הַרְבִּיעִי הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ לְהַרְגָּה, וְיִרְאוּ אוֹתוֹ הַמְּצָרִים אִיךָ אַתֶּם עוֹשִׂים בּוֹ דִין, וְזֶה קָשָׁה לָהֶם מִכָּל הַמַּכּוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלוֹ הַדִּינִים שֶׁיַּעֲשׂוּ בִּירְאֶתֶם.

לְבִשׁוֹף דָּנִים אוֹתוֹ בְּאֵשׁ, שְׁכַתּוּב (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. שְׁלֵא יֹאמְרוּ שֶׁבְּרִצּוֹן וּבַתְּאוּנָה שֶׁל יִרְאֶתֶנּוּ אֲכָלוּ אוֹתוֹ כֶּף. אֲלֵא תִקְנּוּ אוֹתוֹ צָלִי, וְלֹא מִבְּשָׁל, שְׂאֵם יִהְיֶה מִבְּשָׁל, יִהְיֶה מִסְתָּר וְלֹא יִרְאוּ אוֹתוֹ, אֲלֵא תִקְנּוּ שִׁירְאוּ אוֹתוֹ כֶּף שְׂרוּף בְּאֵשׁ, כְּדִי שִׁיְהִי רִיחוֹ נוֹדֵף.

וְעוֹד, רֹאשׁוֹ עָלָיו כְּפוּף עַל קַרְסְלָיו, שְׁלֵא יֹאמְרוּ שְׁתִּיָּה אוֹ דָבָר אַחַר הוּא, אֲלֵא שִׁיְכִירוּ אוֹתוֹ שֶׁהוּא יִרְאֶתֶם. וְעוֹד, שְׁלֵא יֹאכְלוּ אוֹתוֹ בַּתְּאֲבוֹן, אֲלֵא עַל שִׁבְעָה, עֲצָם לֹא תִשְׁכְּרוּ בּוֹ, אֲלֵא שִׁירְאוּ עֲצָמוֹתָיו

וּבִגִּין כֶּף אוֹתִיב לֹון בְּמִיטַב אֶרְעָא, וְאֶשְׁלִיט לֹון עַל כָּל אֶרְעָא.

וְעַל דָּא אִמְרָא דְאִיהוּ פָּסַח אִמְאִי. אֲלֵא דַחְלָא דְמִצְרָאִי, וְאֲלֵהָא דִילְהוֹן הָוָה אִמְרָא. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִבְּעֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ סִיבּוּ דַחְלָא דִילְהוֹן דְמִצְרָאִי, וְתַפְּשׂוּ לֵיהּ, וְיִהְיֶה אָסוּר וְתַפִּישׁ בַּתְּפִישָׁה דִילְכּוֹן, יוֹמָא חַד וְתַרְיִן וּג', וּבַיּוֹמָא ד', אִפִּיקוּ לֵיהּ לְדִינָא, וְאִתְּפַנְשׂוּ עָלֵיהּ.

וּבִשְׁעָתָא דְמִצְרָאִי הָוּוּ שִׁמְעִין קָל דַּחְלָא דִילְהוֹן, דְתַפִּישׁ בַּתְּפִישָׁה דִישְׂרָאֵל, וְלֹא יְכַלִּין לְשַׁזְבָּא לֵיהּ, הָוּוּ בְּכַאן, וְהָוָה קָשָׁא עָלֵיהֶוּ, כִּאֲלוֹ גְרַמְיִיהוּ אִתְּעַקִּידוּ לְקַטְלָא. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִהְיֶה תַפִּישׁ בְּרִשׁוּתְיִכּוּ, יוֹמָא בְּתַר יוֹמָא, אַרְבָּעָה יוֹמִין, בְּגִין דִּיחֲמוּן יִתִּיה תַפִּישׁ, וּבַיּוֹמָא רְבִיעָאָה אִפִּיקוּ לֵיהּ לְקַטְלָא, וְיִיחֲמוּן לֵיהּ מִצְרָאִי הִיךְ אַתּוּן עַבְדִּין בִּיהּ דִינָא, וְדָא קָשָׁא לְהוּ מִן כָּל מַכְתְּשֵׁי דְעַבְד לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִינּוּן דִינִין דִיעַבְדוּן בְּדַחְלִיהוֹן.

לְבַתָּר דִּינִין לֵיהּ (דף ת"א ע"ב) בְּנוֹרָא, דְכַתִּיב, (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא. דְלֹא יִימְרוּן בְּרַעוּתָא וּבַתְּיֹאבְתָא דְדַחְלָנָא, אֲכַלִּין לֵיהּ הַכִּי. אֲלֵא אִתְּקִינוּ לֵיהּ צָלִי, וְלֹא מְבוּשָׁל, דְאֲלוֹ מְבוּשָׁל יִהְיֶה טְמִיר, וְלֹא יִחֲמוּן לֵיהּ, אֲלֵא תִקְוִנָא דִילֵיהּ דִּיחֲמוּן לֵיהּ הַכִּי מוֹקְדָא בְּנוֹרָא, בְּגִין דִּירִיחִיהּ נוֹדֵף.

וְתוּ רִישִׁיָּה עָלֵיהּ כְּפוּף עַל קַרְסוּלוּי, דְלֹא יִימְרוּן דַּחְיָה, אוֹ מְלָה אַחְרָא הוּא, אֲלֵא דִישְׁתַּמּוּדְעוּן לֵיהּ, דְאִיהוּ דַחְלָא דְלְהוֹן. וְתוּ, דְלֹא יִיכְלוּן לֵיהּ. בַּתְּיֹאבְתָא, אֲלֵא עַל שִׁבְעָה, אוֹתוֹ בַּתְּאֲבוֹן, אֲלֵא עַל שִׁבְעָה, דְרָף קְלוֹן וּבִזְיוֹן וְעוֹד, עֲצָם לֹא תִשְׁכְּרוּ בּוֹ, אֲלֵא שִׁירְאוּ עֲצָמוֹתָיו